

THE IMPACT OF THE CHANGES MADE IN SNC ON THE REZENTATION OF THE INFORMATION RELATED TO THE RECEIVABLES IN THE FINACIAL STATEMENTS

IMPACTUL MODIFICARILOR OPERATE ÎN SNC-URI ASUPRA PREZENTĂRII INFORMAȚIILOR AFERENTE CREAŢELOR ÎN SITUAȚIILE FINACIARE

RUSU Gabriela, studentă, Specialitatea: CON
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: grusu3837@gmail.com

Abstract: *In this research we studied how receivables are classified and how they are registered in receivable dependence. The correct registration of receivables and the correct placement in the financial situation is important, because the error of these data significantly influences the situation of the entity. The presentation of information in the financial situation is regulated by the National Accounting Standard, in parallel with the development of the entire field there are changes in these standards being adapted to the current situation. And, the description of the material was due to the use of methods of analysis and synthesis of relevant specialized papers, research studies, the provisions of the Accounting and Financial Reporting Law, Orders of the Ministry of Finance on current changes, and the application of comparison, induction and deduction.*

Keywords: *receivables, payment deadline, receivables classification, balance sheet, financial situation, informative notes*

JEL CLASSIFICATION: M41

INTRODUCERE

Conform ultimelor evoluții ale realităților economice internaționale și naționale, responsabilitatea atribuită situațiilor financiare devine o premisă pentru asigurarea unor informații financiar-contabile corecte, fidele, transparente, și mai ales, comparabile, pe baza cărora să poată fi luată cea mai bună decizie economică posibilă.

Scopul acestei cercetări constă în prezentarea celor mai relevante modificări în legislația națională cu referire la creanțe, dar și de a releva impactul acestora asupra informațiilor prezentate în situațiile financiare.

Ca *obiective*, ce urmează a fi realizate pe parcursul cercetării, am formulat următoarele: investigarea modificărilor aferente componenței și structurii creanțelor și influența lor asupra raportării financiare. Investigațiile au fost efectuate în baza prevederilor Legii contabilității și raportării financiare, SNC-urilor, Ordinului Ministerului Finanțelor privind modificările actuale și surselor bibliografice de specialitate.

Cu ajutorul metodelor de analiză, sinteză, comparație și deducție a fost posibilă înregistrarea și evidențierea principalelor informații ce țin de domeniul de cercetare.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Potrivit prevederilor SNC „Creanțe și investiții financiare”, *creanțele reprezintă drepturi ale entității ce decurg din tranzacții sau evenimente trecute și din stingerea cărora se așteaptă intrări (majorări) de resurse care încorporează beneficii economice* [5]. Creanțele se înregistrează în urma tranzacțiilor sau evenimentelor anterioare, care rezultă din contractele comerciale, contractele de societate civilă, respectiv facturi fiscale emise, ordin de acordare a avansurilor spre decontare, angajamente de plată, decizia de plată a dividendelor etc. sau din cerințele legislației în vigoare.

La contabilizarea creanțelor apar două probleme principale: *recunoașterea și evaluarea* lor. *Recunoașterea* reprezintă procesul înregistrării în contabilitate și de includere în situațiile financiare a elementelor contabile, inclusiv a creanțelor. De fapt, recunoașterea creanțelor se bazează pe principiul contabilității de angajamente, dar totodată, menționăm că în conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare, pentru unele entități este prevăzută contabilitatea de casă,

potrivit căreia elementele contabile sunt recunoscute pe măsura încasării/plății mijloacelor bănești [2]. Astfel, în cazul aplicării contabilității de casă creanțele nu se vor recunoaște și nu va exista necesitatea reflectării lor în contabilitate.

Recunoașterea creanțelor este nemijlocit corelată cu evaluarea acestora, care constituie o problemă majoră pentru orice compartiment al contabilității.

Evaluarea creanțelor este procedeul de determinare a sumelor creanțelor, care vor fi reflectate în contabilitate și-n situațiile financiare în perioada de gestiune curentă. În dependență de momentul efectuării pot fi evidențiate două forme de evaluare a creanțelor: *evaluarea inițială și evaluarea ulterioară*.

La recunoașterea inițială, creanțele se evaluează la valoarea nominală, inclusiv impozitele și taxele calculate în conformitate cu legislația în vigoare (*de exemplu, taxa pe valoarea adăugată, accize, alte impozite și taxe*) [5, pct. 12].

În procesul de contabilizare a creanțelor o importantă deosebită o are și moneda în care se exprimă acestea: creanțe în monedă națională și creanțe în valută străină.

Creanțele în valută străină se reflectă în contabilitate la suma echivalentă în monedă națională calculată în baza ratei de schimb a Băncii Naționale a Moldovei la data recunoașterii creanței. Aceste creanțe se recalculează la momentul stingerii parțiale sau totale a creanței, precum și la data raportării [2].

La întocmirea situațiilor financiare elementele monetare în valută străină (numerarul, creanțele, datoriile, cu excepția avansurilor acordate și primite pentru procurări/livrări de active și servicii, investițiile financiare, cu excepția acțiunilor și cotelor-părți etc.) se recalculează prin aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc la data raportării. Diferențele de curs valutar și de sumă aferente creanțelor se contabilizează în conformitate cu prevederile SNC „Diferențe de curs valutar și de sumă” și se recunosc ca venituri sau cheltuieli financiare [6].

Potrivit modificările operate în SNC „Creanțe și investiții financiare” în componența creanțelor părților afiliate apare exigența de a evidenția creanțele aferente intereselor de participare [5, pct. 9]. Conform art. 3 din Legea 287/2017, interes de participare reprezintă drepturile unei entități în cadrul altei entități ce depășesc 20% din capitalul social al ultimei, drepturi care, prin crearea unei legături strategice de lungă durată cu aceasta, sunt destinate să contribuie la activitatea entității care le deține [2].

În vederea asigurării cu informații aferente creanțelor în noile formate de situații financiare au fost operate modificări și în Planul general de conturi contabile [3]. Așadar, în comparație cu redacția precedentă (până la 31.12.2019) a planului, s-au introdus noi conturi sintetice și subconturi suplimentare:

1621 „Creanțe aferente intereselor de participare”

1622 „Alte creanțe ale părților afiliate”

2231 „Creanțe aferente intereselor de participare”

2232 „Alte creanțe ale părților afiliate”

La conturile de gradul II: 1621 și 2231 se reflectă creanțele entităților asociate care reprezintă entitățile în care entitatea deține un interes de participare și are influență semnificativă asupra politicilor financiare și operaționale, dar care nu sunt entități-fiice, nici participanți într-un angajament comun [2, art. 3 alin. (1)]. La conturile 1622 și 2232 se reflectă creanțele părților afiliate, cu excepția celor asociate care direct sau indirect controlează alte entități, entități-fiice etc. și participă la gestionarea politicilor financiare și operaționale [8, pct. 5].

În conformitate cu noua redacție a pct. 24 din SNC „Creanțe și investiții financiare”, în cadrul avansurilor acordate pe termen lung și curente trebuie să fie evidențiate avansurile acordate pentru imobilizările necorporale și corporale și pentru stocurile care se prezintă în situațiile financiare, respectiv, în componența activelor imobilizate și circulante, indiferent de termenul de achitare a avansurilor [5].

La aplicarea noilor prevederi privind clasificarea avansurilor acordate, este necesar să se ia în considerare faptul că, sub aspect general, modul de contabilizare a acestora nu s-a modificat. Pentru evidența avansurilor acordate sunt destinate conturile 163 „Avansuri acordate pe termen lung” și 224 „Avansuri acordate curente” [3]. Modul de prezentare în situațiile financiare a informațiilor privind avansurile acordate este reglementat de SNC „Prezentarea situațiilor financiare” și depinde de setul

de situații financiare întocmită de către entitate. Astfel, se vor prezenta în componența activelor în funcție de destinația acordării, fapt prezentat în figura 1.

163	Avansuri acordate pe termen lung	224	Avansuri acordate curente
1631	Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale	←→	2241 Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale
1632	Avansuri acordate pentru imobilizări corporale	←→	2242 Avansuri acordate pentru imobilizări corporale
1633	Avansuri acordate pentru stocuri	←→	2243 Avansuri acordate pentru stocuri
1634	Alte avansuri acordate pe termen lung	←→	2244 Alte avansuri acordate curente

Fig. 1. Nomenclatorul și componența avansurilor conform prevederilor naționale

Sursă: elaborat de autori în baza modificărilor operate [3]

Totodată, menționăm că în conformitate cu noua redacție a SNC „Diferențe de curs valutar și de sumă”, avansurile acordate în valută străină pentru procurări de active și servicii sunt considerate drept elemente nemonetare și nu se supun recalculării la data raportării [6, pct. 12]. Astfel, avansurile acordate se înregistrează în situațiile financiare conform cursului oficial al leului moldovenesc la data recunoașterii inițiale (acordării) a acestora. În acest context, începând cu 01.01.2020, operațiunile aferente avansurilor acordate în valută străină nu vor genera diferențe de curs valutar atât la data raportării, cât și pe parcursul perioadei de gestiune. Paralel, avansurile acordate în valută străină pentru procurări de active și servicii nu se recalculează la cursul oficial al leului moldovenesc valabil pentru ultima zi a perioadei fiscale [1, art. 21 alin. (3) pct. 2)].

Informațiile privind creanțele se prezintă în nota explicativă la situațiile financiare în conformitate cu prevederile Legii nr. 287/2017 [2] și SNC „Creanțe și investiții financiare” [5]. Astfel, nota explicativă a entităților care întocmesc situații financiare complete conține, pe lângă informațiile prevăzute în Legea contabilității și raportării financiare, cel puțin următoarele informații privind:

- ✓ valoarea contabilă a fiecărei grupe de creanțe la începutul și sfârșitul perioadei de gestiune;
- ✓ cota curentă a creanțelor pe termen lung;
- ✓ mărimea creanțelor compromise înregistrate și decontate în perioada de gestiune;
- ✓ mărimea provizioanelor (corecțiilor) privind creanțele compromise la începutul și sfârșitul perioadei de gestiune.

CONCLUZII

Pentru aplicarea corectă a prevederilor Legii contabilității și raportării financiare, precum și a modificărilor SNC-urilor și a Planului general de conturi contabile, entitățile sunt obligate, după necesitate, să opereze unele modificări în softurile contabilitate, să țină cont de obligațiile și drepturile entităților privind ținerea contabilității și raportarea financiară, să elaboreze politici contabile bazate pe noile prevederi, să ia în considerare noile reguli de întocmire și de prezentare a situațiilor financiare, precum și cerințele de dezvăluire a informațiilor în notele explicative.

Modificările operate în SNC-uri vor afecta cu precădere entitățile care vor întocmi situații financiare complete sau simplificate. Pentru entitățile care vor selecta setul de situații financiare prescurtate, prevederile modificate ale SNC-urilor nu vor avea un impact semnificativ. De asemenea, modificările la SNC-uri trebuie să fie luate în considerare de către entitățile care efectuează tranzacții cu părțile afiliate.

În acest context, menționăm cele mai semnificative modificări operate în SNC „Creanțe și investiții financiare” intrate în vigoare de la 01.01.2020:

- ✓ Evidențierea în componența creanțelor a părților afiliate a creanțelor aferente intereselor de participație;
- ✓ Clasificarea avansurilor acordate;
- ✓ Exigența prezentării informațiilor privind creanțele în situațiile financiare.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. *Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24.07.1997 cu modificările ulterioare*. Disponibil pe: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120061&lang=ro#
 2. *Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017*. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 1-6 din 05.01.2018. art. 22.
 3. *Modificările de bază operate în Planul general de conturi contabile prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 100 din 28.06.2019*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Nr. 230-237, 2019, publicat 19.07.2019.
 4. NEDERIȚA, A. *Comentarii privind conținutul și modul de implementare a modificărilor de bază operate în SNC*. În: Contabilitate și audit, nr. 8, 2019. P. 20-25. ISSN 1813-4408.
 5. *SNC „Creanțe și investiții financiare”* aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 48 din 12.03.2019. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 101-107, art. 58, publicat 22.03.2019.
 6. *SNC „Diferențe de curs valutar și de sumă”* aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 48 din 12.03.2019. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 101-107, art. 58, publicat 22.03.2019.
 7. *SNC „Prezentarea situațiilor financiare”* aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.48 din 12.03.2019. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2019, nr. 101-107 art. 528, publicat 22.03.2019.
 8. *SNC „Părți afiliate și contracte de societate civilă”* aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.48 din 12.03.2019. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2019, nr. 101-107 art. 528, publicat 22.03.2019.
-

Coordonator științific: BĂDICU Galina, dr., conf. univ.
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: badicu.galina@ase.md